

Översyn av vård- och omsorgsboenden i Gislaveds kommun

Socialförvaltningen

Innehållsförteckning

Genomlysning av socialnämndens vård och omsorgsboenden.....	4
Metod.....	4
Särskilda vård- och omsorgsboenden Gislaveds kommun	4
Hestra (19 platser)	5
Hestragården (19 platser).....	5
Gislaved (135 platser).....	5
Blomstervägen (65 platser).....	5
Vitsippan (70 platser)	5
Anderstorp (24 platser)	5
Klockargården (24 platser).....	5
Reftele (56 platser).....	5
Solbacka (56 platser).....	6
Smålandsstenar (71 platser)	6
Hagagården (31 platser)	6
Mariagården (40 platser)	6
Burseryd (24 platser).....	6
Ekbacken (24 platser).....	6
Broaryd (21 platser).....	6
Lugnet (21 platser).....	6
Demografi.....	7
Kolada	8
Invånare i särskilda boendeformer, andel (%) av 65+	8
Invånare i särskilda boendeformer, andel (%) av 65-79.....	10
Invånare i särskilda boendeformer, andel (%) av 80+	10
Medianvårdtid i särskilt boende äldreomsorg, antal dagar	11
Omsorgspersonal/plats i boende för särskild service för äldre.....	11
Behovsprognos.....	13
Behovsprognos vid läns/rikssnitt 3,9%.....	13
Behovsprognos befintlig beläggning.....	14
Behovsprognos beläggning Gislaveds kommun enligt Kolada 2019.....	14
Fördelning överkapacitet av platser norr/söder vid 3,9%.....	14
Kostnader för driften av vård och omsorgsboende.....	15

Hyreskostnad 2020 – allmänna ytor	15
Hyreskostnad 2020 – tomhyra lägenheter	15
Personalbudget 2020 – Särskilt vård och omsorgsboende.....	16

Genomlysning av socialnämndens vård och omsorgsboenden

En genomlysning av socialnämndens vård och omsorgsboenden presenteras i denna rapport, samt de 70+ boenden som ligger i anslutning till dessa.

Metod

Socialförvaltningen har utgått ifrån den på Gislaveds kommuns hemsida presenterade befolkningsprognosen för perioden 2020-2029, som tagits fram tillsammans med Statisticon AB. Motsvarande beräkningar användes i underlaget "Anpassning av särskilda boendeplatser" som presenterades för socialnämnden under ärende SN.2019.69 under 2019.

För ekonomiska beräkningar har socialförvaltningen använt sig av innevarande budget för 2020, samt budget och utfall för åren 2018 och 2019.

Jämförelsedata är hämtat ur jämföraren på webbplatsen Kolada, som är en statistikdatabas som tillhandahålls av rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening som bildats i samarbete mellan staten och Sveriges kommuner och regioner, SKR.

Särskilda vård- och omsorgsboenden Gislaveds kommun

Gislaveds kommun består av 8 tätorter, som tillsammans med omgivande landsbygd består av ca 30 000 invånare. Gislaved är den största tätorten. I 7 av dessa tätorter driver socialförvaltningen totalt 9 vård- och omsorgsboenden. Totalt finns det 350 vård- och omsorgsplatser inom kommunen. Dessa är fördelade på 295 platser för demens- och somatisk vård, 25 för korttids-/växelvård och 30 platser är tomställda.

Under första halvåret 2020 har det i snitt inom kommunen funnits fler än 20 tomma vård- och omsorgsplatser, utöver de sedan tidigare beslut 30 tomställda platser.

I tabellen presenteras fördelningen av dessa platser. Efter tabellen följer en kort presentation av de 9 vård- och omsorgsboendena utifrån de geografiska orterna.

Enhet	Befintliga platser	Lediga platser	Korttid/Växelvård	Tomställda platser	Totalt antal platser
Hestragården	19	0	0	0	19
Blomstervägen	60	9	5	0	65
Vitsippan	62	9	0	8	70
Klockargården	24	0	0	0	24
Solbacka	24	0	16	16	56
Hagagården	25	0	0	6	31
Mariagården	36	11	4	0	40
Ekbacken	24	1	0	0	24
Lugnet	21	3	0	0	21
Totalt	295	33	25	30	350

Hestra (19 platser)

I Hestra bedriver kommunen vård och omsorgsboendet Hestragården. I anslutning till Hestragården finns 12 stycken 70+ boenden.

Hestragården (19 platser)

Hestragården består av 19 lägenheter. Hestragården har kök och restaurang som serverar både boendet, matdistributionen för Hestra tätort och landsbygd. Närheten till Hestragården ifrån de tolv 70+ boenden i Hestra, gör att de boende i 70+ boendena har möjlighet att äta i Hestragårdens restaurang. Här finns också en träffpunkt dit pensionärer är välkomna.

Gislaved (135 platser)

I Gislaved bedriver kommunen två vård och omsorgsboenden, Blomstervägens demenscentrum och Vitsippan. Utöver de två vård och omsorgsboendena i Gislaved finns det 32 stycken 70+ bostäder, dessa är koncentrerade kring Gislöw som innehåller träffpunkt och serviceringsskök för de boende i 70+ bostäderna och även andra pensionärer. Socialnämnden hyr även en lägenhet på orten som är tänkt att nyttjas som biståndsbedömd trygghetslägenhet.

Blomstervägen (65 platser)

Blomstervägen är kommunens demenscentrum i norra kommundelen. Boendet består av 65 lägenheter som är fördelade på sju enheter. Fem av de lägenheterna är avsedda för korttidsboende kopplat till demens. Blomstervägens kök lagar maten till båda vård och omsorgsboendena i Gislaved, samt matdistributionen till delar av Gislaveds tätort och Gislaveds landsbygd upp till Hestra.

Vitsippan (70 platser)

På Vitsippan finns 70 lägenheter, 62 av dessa används som vård- och omsorgsboende och 8 är tomställda. Vitsippan har inget kök, utan maten för detta boende levereras ifrån köket på Blomstervägen.

Anderstorp (24 platser)

I Anderstorp bedriver Gislaveds kommun ett vård- och omsorgsboende, Klockargården. I anslutning till Klockargården finns 24 stycken 70+ bostäder. Socialnämnden hyr även en lägenhet på orten som är tänkt att nyttjas som biståndsbedömd trygghetslägenhet.

Klockargården (24 platser)

Klockargården består av 24 lägenheter, kök och en träffpunkt för hyresgäster och pensionärer. Klockargårdens kök lagar maten till vård- och omsorgsboendet, samt till matdistributionen i Anderstorps tätort, landsbygd och delar av Gislaveds tätort. De boende i de 24 70+ boendena i närheten av Klockargården, gör att de boende där har möjlighet att äta i Klockargårdens restaurang.

Reftele (56 platser)

I Reftele bedriver Gislaveds kommun ett vård- och omsorgsboende, Solbacka. I anslutning till Solbacka finns 28 stycken 70+ bostäder.

Solbacka (56 platser)

På Solbacka finns 56 lägenheter, av dessa används 24 som vård- och omsorgsboende, samt 16 stycken som korttidsboende. Övriga 16 lägenheter är tomställda. På Solbacka finns kök och träffpunkt. Köket serverar vård- och omsorgsboendet, samt matdistributionen för Reftete tätort och landsbygd. Möjlighet finns för de boende i 70+ bostäderna och samhället att besöka boendets restaurang.

Smålandsstenar (71 platser)

I Smålandsstenar bedriver kommunen två vård och omsorgsboenden, Hagagården och Mariagården. Utöver de två vård och omsorgsboendena i Smålandsstenar finns det 16 stycken 70+ bostäder, vilka är koncentrerade kring Mariagården.

Hagagården (31 platser)

På Hagagården finns 31 lägenheter, varav 25 av dessa används som vård- och omsorgsboende för personer med demenssjukdom. De övriga 6 lägenheterna är tomställda.

Mariagården (40 platser)

På Mariagården finns 40 lägenheter, varav 36 används som vård- och omsorgsboende och 4 används som växelvårdsplatser. På Mariagården finns kök och träffpunkt. Köket serverar ortens två vård- och omsorgsboenden, samt matdistributionen för Smålandsstenar tätort, Skeppshult tätort och Villstad landsbygd. Köket serverar även barn- och utbildningsförvaltningen och möjlighet finns för de boende i 70+ bostäderna och samhället att besöka boendets restaurang.

Burseryd (24 platser)

I Burseryd bedriver kommunen ett vård- och omsorgsboende, Ekbacken. I anslutning till Ekbacken finns 21 stycken 70+ bostäder.

Ekbacken (24 platser)

På Ekbacken finns 24 lägenheter, samt kök och träffpunkt. Köket serverar vård- och omsorgsboendet och barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter i samhället. Samt matdistributionen för Burseryds tätort och landsbygd. Närheten till Ekbacken ifrån de 24 70+ boendena, gör att de boende där har möjlighet att äta i Ekbackens restaurang.

Broaryd (21 platser)

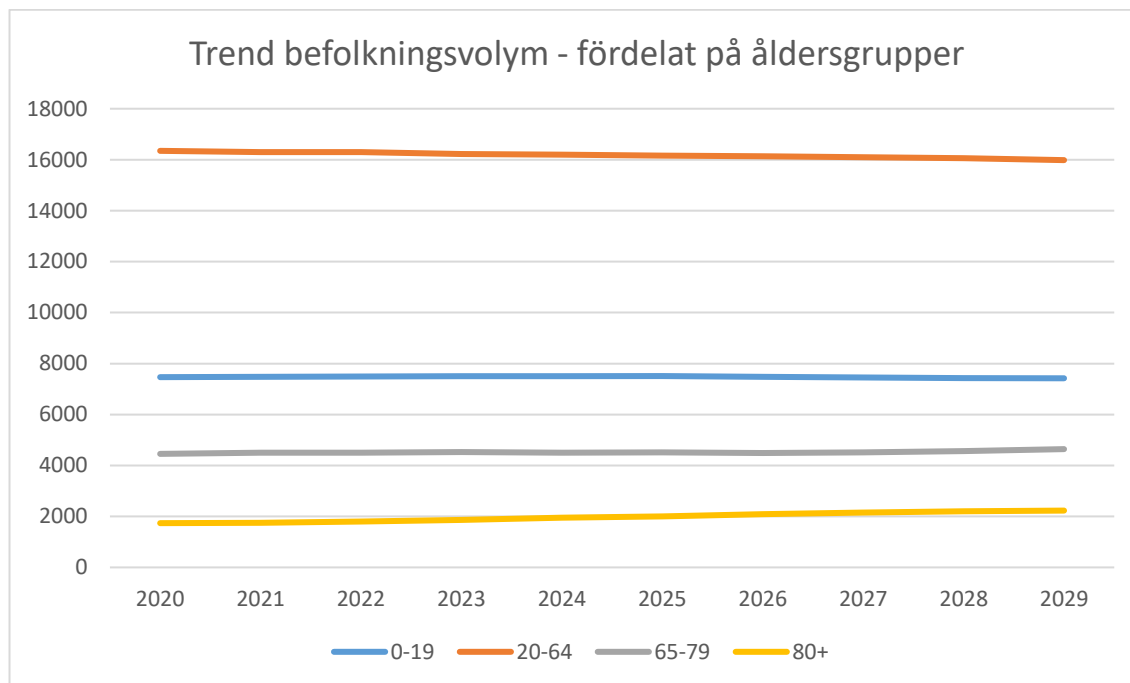
I Broaryd bedriver kommunen ett vård- och omsorgsboende, Lugnet.

Lugnet (21 platser)

På Lugnet finns det 21 lägenheter, samt kök och träffpunkt. Köket serverar vård- och omsorgsboendet och barn- och utbildningsförvaltningens verksamheter i samhället. Samt matdistributionen för Broaryds tätort och landsbygd. Möjlighet finns för de boende i samhället att besöka boendets restaurang.

Demografi

En demografisk framskrivning för Gislaveds kommun har tagits fram av företaget Statisticon AB, i form av en befolkningsprognos för perioden 2020-2029. Denna visar att antalet personer i åldersgrupperna 0-19 och 20-64 fram till 2029 kommer minska och att antalet personer i åldersgrupperna 65-79 och 80+ kommer öka.

Figur 1 Demografisk framskrivning 2020-2029

Trenderna i befolkningsprognosen visar på en bedömd ökning av invånarantalet i Gislaveds kommun med 271 personer från 2020 till 2029.

År	2020	2025	2029
0-19	7466	44	-45
20-64	16347	-192	-363
65-79	4456	64	186
80+	1737	261	493
Totalt	30005	152	271

Tabell 1 Befolkningsutveckling Gislaveds kommun, totalt

Åldersfördelningen kommer under samma period förändras, där åldersgrupperna 0-19 och 20-64 kommer minska i antal, samtidigt som personerna i åldersgruppen 65-79 och 80+ kommer öka. Enligt prognosen kommer åldersgruppen 65-79 och 80+ kommer tillsammans öka med 679 personer totalt fram till 2029. Samtidigt som åldersgrupperna 0-19 och 20-64 kommer minska med 408 personer totalt. Vilket innebär att Gislaveds kommun kommer ha en åldrande befolkning, med färre personer både i andel och antal som är förvärvsarbetade.

År	2020	2025	2029	Ökning i %
Norr	18807	168	242	1,3%
Söder	11198	10	30	0,3%

Tabell 2 Befolkningsutveckling Gislaveds kommun, fördelat nord/syd

Utifrån prognosen kommer ökningen av antalet invånare vara i kommunens norra delar, både i kommunen i helhet och målgrupperna 65-79 och 80+.

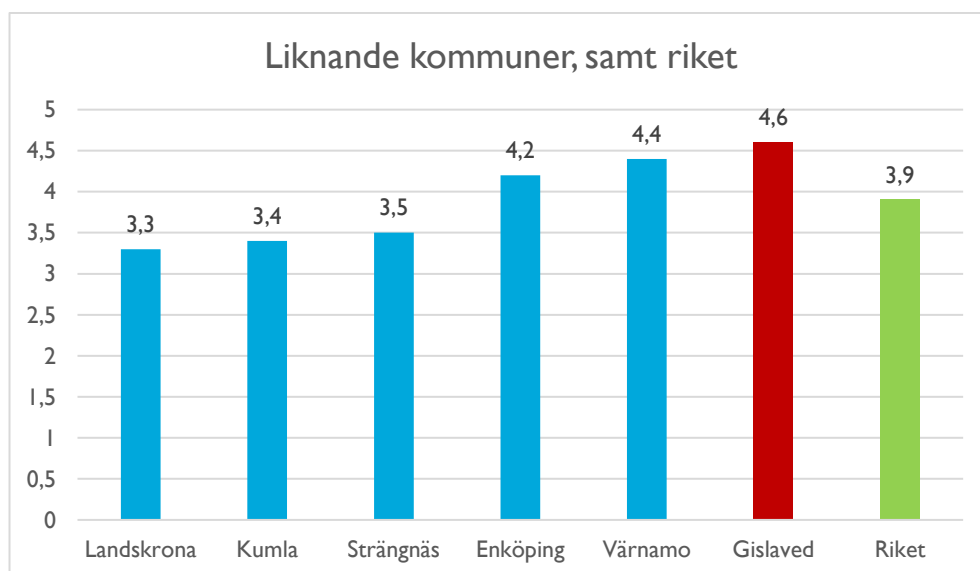
År		2020	2025	2029	Ökning i %
65-79	Norr	2 704	79	170	6,3%
	Söder	1 752	-15	16	0,9%
80+	Norr	1 034	146	279	27,0%
	Söder	703	115	214	30,5%

Tabell 3 Befolkningsutveckling 65-79 och 80+ Gislaveds kommun, fördelat norr/syd

Kolada

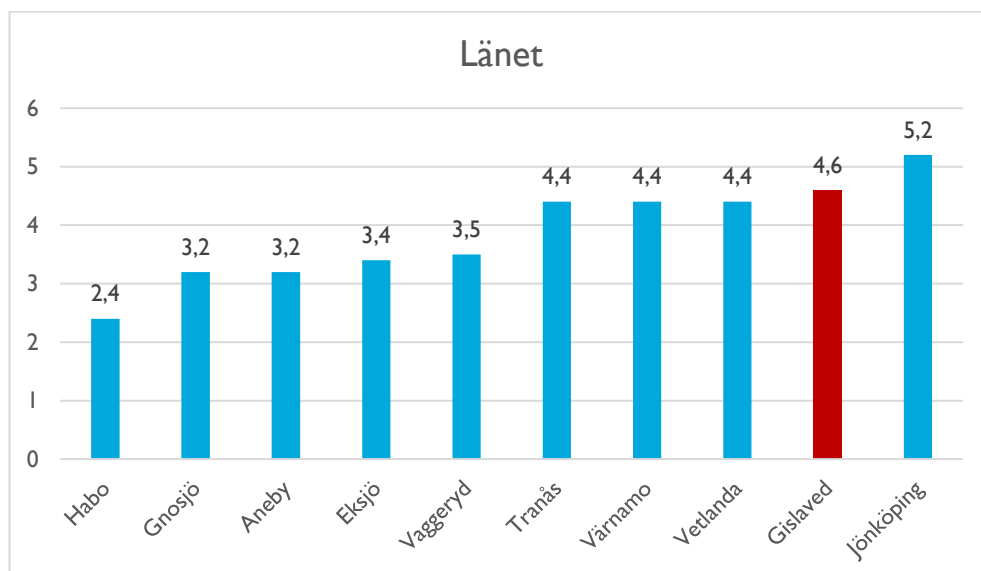
Den jämförelsedata som redovisas nedan är hämtat ur jämföraren på webbplatsen Kolada. Denna webbplats är en statistikdatabas som tillhandahålls av rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). RKA är en ideell förening som bildats i samarbete mellan staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Invånare i särskilda boendeformer, andel (%) av 65+

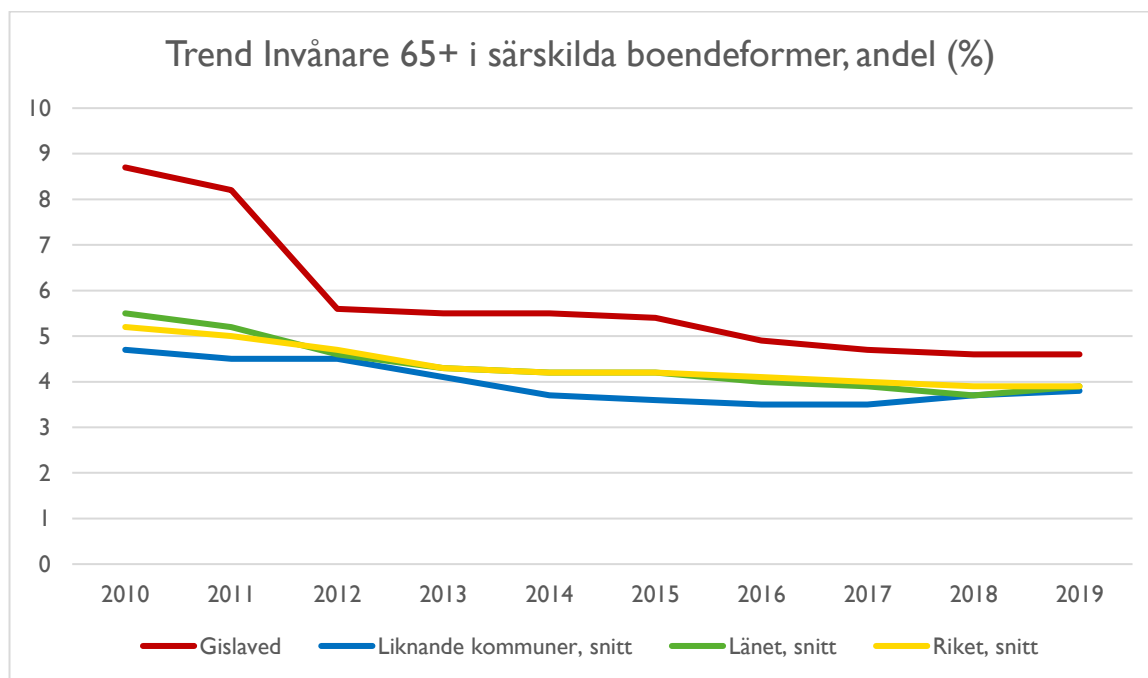
Figur 2 Jämförelse av antalet invånare bosatta i särskilda boendeformer, i andel av befolkning över 65 per liknande kommun och riket.

Gislaveds kommun hade vid mätpunkten för år 2019 en andel av befolkningen som var bosatta i särskilda boendeformer enligt Socialtjänstlagen (SoL) på 4,6% av invånarna i åldersgruppen 65+. Jämfört med kommuner som enligt referenskostnad och befolkningsmängd är liknande Gislaveds kommun, samt riket, så har Gislaved en högre andel av befolkningen över 65 år i särskilda boendeformer.

Figur 3 Jämförelse av antalet invånare bosatta i särskilda boendeformer, i andel av befolkning över 65 per kommun (Jönköpings län)

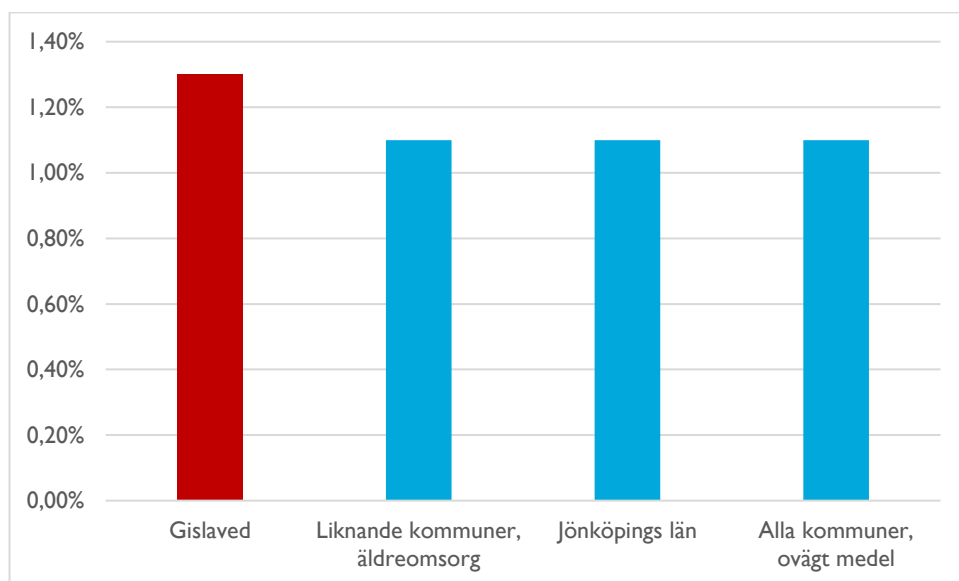
Även vid jämförelse med samtliga kommuner i Jönköpings län, förutom Jönköpings kommun, har Gislaved en högre andel av befolkningen över 65 år i särskilda boendeformer.

Figur 4 Trenden för andelen av befolkningen över 65 år, som är bosatta i särskilda boendeformer enligt SoL. Gislaveds kommun, jämfört med liknande kommuner, Jönköpings län och riket.

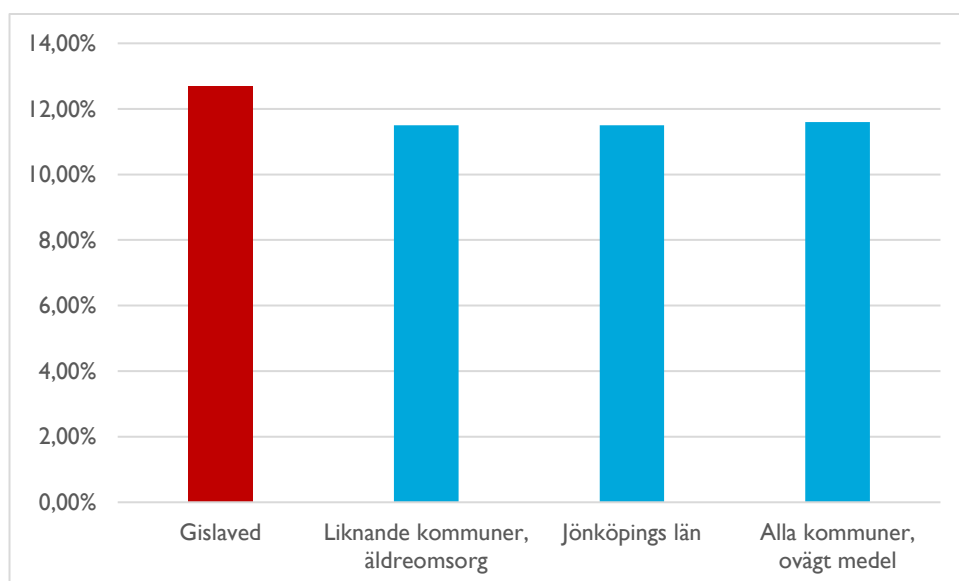
Trenden i Gislaveds kommun visar på en minskande andel invånare över 65 år, som är bosatta i särskilda boendeformer enligt SoL under perioden 2010 - 2019. Gislaved närmar sig snittet på 3,9% för Jönköpings län och riket.

Invånare i särskilda boendeformer, andel (%) av 65-79

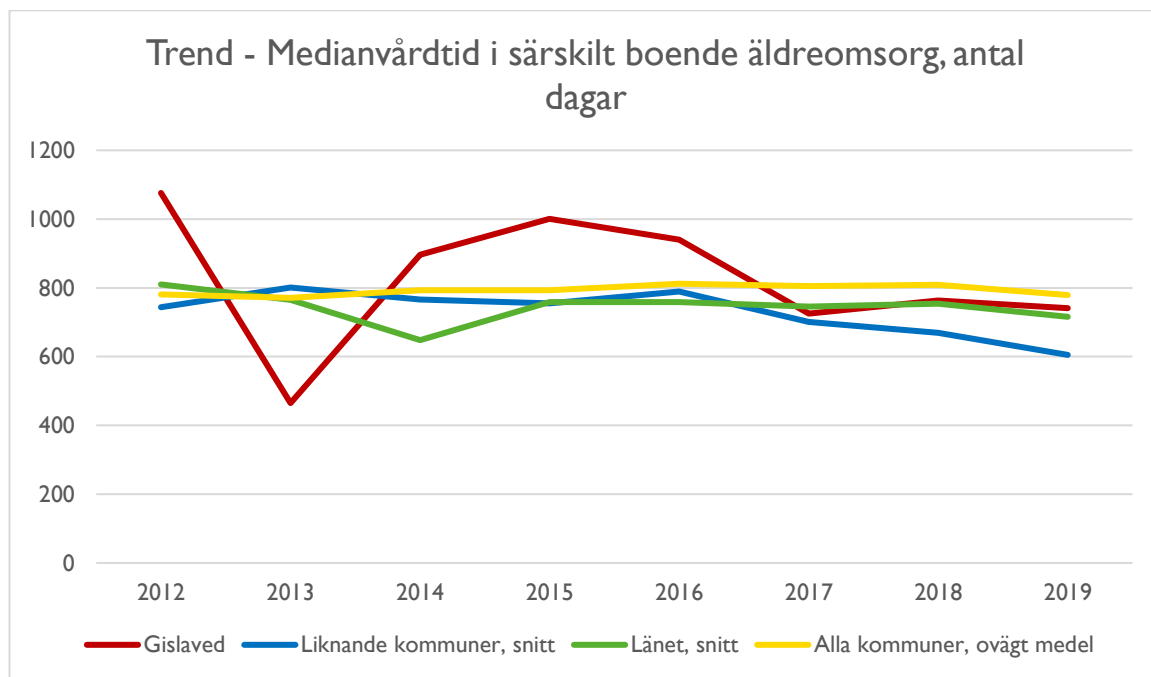
Gislaveds kommun hade vid mätpunkten för 2019 1,3% av kommunens befolkning i åldersgruppen 65-79 bosatta inom särskilda boendeformer. Detta är 0,2% fler än i kommuner som har en liknande äldreomsorg utifrån referenskostnad och befolkningsmängd, samt även 0,2% högre än Jönköpings län och det ovägda medeltalet för samtliga kommuner i Sverige.

Invånare i särskilda boendeformer, andel (%) av 80+

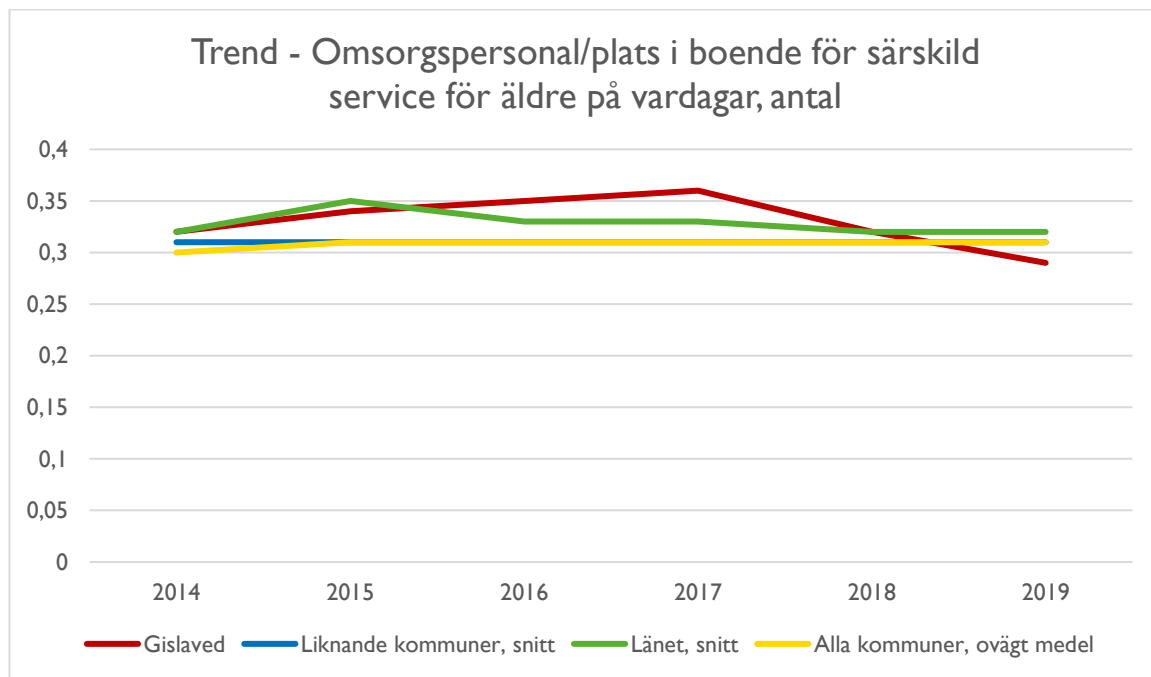
Gislaveds kommun hade vid mätpunkten för 2019 12,7% av kommunens befolkning i åldersgruppen 80+ bosatta inom särskilda boendeformer. Det är 1,2% fler än i kommuner som har en liknande äldreomsorg utifrån referenskostnad och befolkningsmängd, samt Jönköpings län. Det är 1,1% högre än det ovägda medeltalet för samtliga kommuner i Sverige.

Medianvårdtid i särskilt boende äldreomsorg, antal dagar

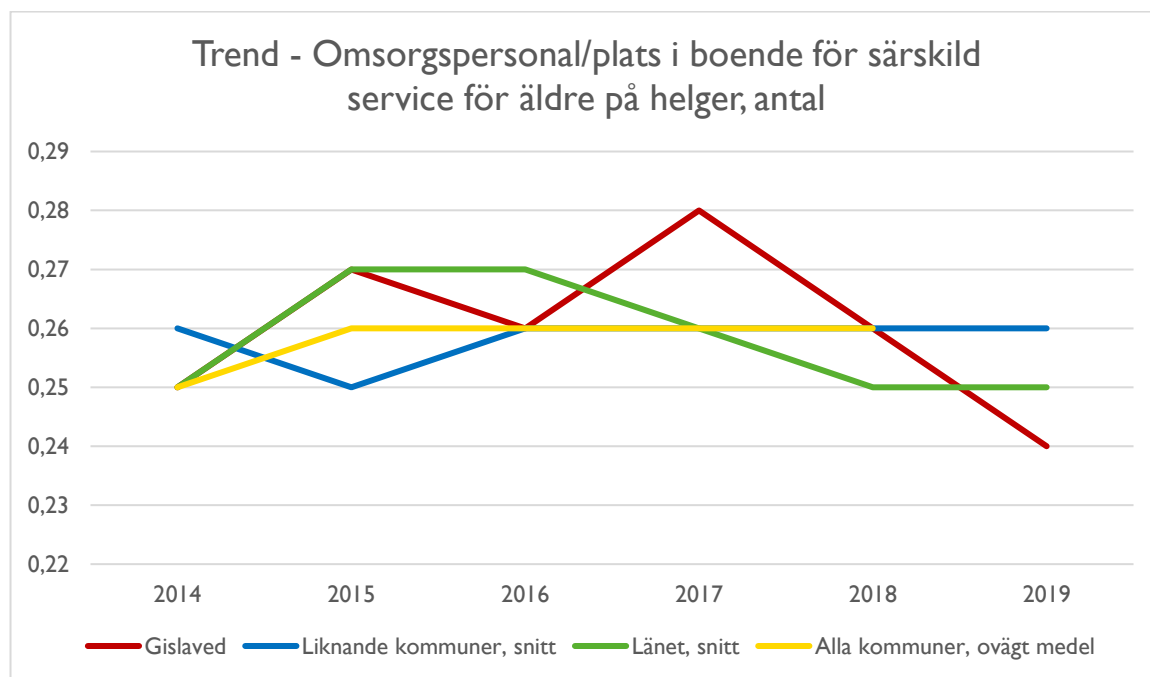

Medianvårdtiden i särskilt boende äldreomsorg i Gislaveds kommun har haft en sjunkande trend, där snittet för åren 2012-2019 är 813 dagar. Medianvårdtiden för 2019 var 741 dagar, vilket är 136 dagar längre än medianvårdtiden för kommuner med liknande referenskostnad och befolkningsmängd, samt 25 dagar längre än Jönköpings län. Medianvårdtiden är 38 dagar kortare än det ovägda medelvärdet för samtliga kommuner.

Omsorgspersonal/plats i boende för särskild service för äldre

Antalet omsorgspersonal per plats på boende för särskild service för äldre under vardagar är lägre än samtliga jämförelsevärden.

Samma trend gäller för omsorgspersonal per plats under helger. Vilket visar på en lägre personaltäthet i Gislaveds kommun, än de jämförelsevärden som används i denna rapport.

Behovsprognos

Befolkningsprognosen tillsammans, med till Kolada inrapporterade andel platser per invånare över 65 år, har använts som grund för prognosen av behovet av det framtida behovet av boendeplatser inom vård- och omsorgsboenden i Gislaveds kommun.

Samhälle	Befintliga platser	Korttid/växelvård	Tomställda platser	Totalt antal platser
Hestra	19	0	0	19
Gislaved	122	5	8	135
Anderstorp	24	0	0	24
Reftele	24	16	16	56
Smålandsstenar	61	4	6	71
Burseryd	24	0	0	24
Broaryd	21	0	0	21
Totalt	295	25	30	350

Tabell 4 Platsfördelning utifrån ort

I Gislaveds kommun finns det vård- och omsorgsbostäder i sju tätorter, i ovanstående tabell redovisas antalet platser utifrån fördelning användandet av vård- och omsorgsbostäder i form av särskilda boendeplatser i dag, korttids/växelvårdsplatser, tomställda platser och totalt antal platser.

Behovsprognos vid läns/rikssnitt 3,9%

I tabell 6-8 presenteras behovet med röda siffror och övertaligheten med svarta siffror, tomställda platser per ort är medräknade i antalet möjliga platser.

	Befintliga platser	Tomställda platser	2020	2025	2029
Hestra	19	0	0	-1	-2
Gislaved	122	8	44	38	32
Anderstorp	24	0	-17	-19	-20
Reftele	24	16	14	14	12
Smålandsstenar	61	6	21	19	18
Burseryd	24	0	9	8	7
Broaryd	21	0	12	12	11
Överkapacitet			83	71	57

Tabell 5 Behov utifrån andel av befolkningen 65+, per samhälle (läns-/rikssnitt)

Vid ett antagande att behovet av särskild boendeplats i Gislaveds kommun motsvarar läns- och rikssnittet för 2019 på 3,9%, så ser fördelningen av behovet av platser enligt prognosen ut som enligt ovanstående tabell.

Behovsprognos befintlig beläggning

	4,20%	Befintliga platser	Tomställda platser	2020	2025	2029
Hestra		19	0	-1	-2	-4
Gislaved		122	8	37	31	24
Anderstorp		24	0	-20	-22	-24
Reftele		24	16	12	12	10
Smålandsstenar		61	6	17	15	14
Burseryd		24	0	8	7	6
Broaryd		21	0	12	11	10
Överkapacitet				65	51	36

Tabell 6 Behov utifrån andel av befolkningen 65+, per samhälle (befintlig beläggning)

Vid ett antagande om att utvecklingen stagnerar och stannar på befintlig andel ser fördelningen ut som ovanstående tabell.

Behovsprognos beläggning Gislaveds kommun enligt Kolada 2019

	4,60%	Befintliga platser	Tomställda platser	2020	2025	2029
Hestra		19	0	-3	-4	-6
Gislaved		122	8	28	21	14
Anderstorp		24	0	-24	-26	-28
Reftele		24	16	10	9	7
Smålandsstenar		61	6	12	11	9
Burseryd		24	0	6	5	4
Broaryd		21	0	11	10	9
Överkapacitet				40	25	9

Tabell 7 Behov utifrån andel av befolkningen 65+, per samhälle (enligt Kolada 2019)

Vid ett antagande om att utvecklingen återgår till motsvarande nivå som inrapporteringen för 2019, ser fördelningen av behovet av platser ut som ovan.

Fördelning överkapacitet av platser norr/söder vid 3,9%

3,9%	Norr	Söder	Totalt
2020	27	56	83
2025	18	52	71
2029	10	47	57

Behovsprognosen utifrån rikssnittet visar på att det finns en överproduktion främst i kommunens södra kommunedel.

Kostnader för driften av vård och omsorgsboende

För att få förståelse för de kostnader som är kopplade till Gislaveds kommuns särskilda vård och omsorgsboende kommer här nedan en presentation utifrån parametrarna hyreskostnader, personalkostnader och hyresförluster.

Gislaveds kommun har en budget för verksamhetsområde vård och omsorg i särskilt boende på 182,5 mnkr för 2020, motsvarande nettobudget för 2019 var 199,8 mnkr och utfallet för 2019 var 194,8 mnkr. Den i särklass största kostnaden för verksamhetsområdet är personalkostnaden, som även är verksamhetsområdets främsta resurs.

Hyreskostnad 2020 – allmänna ytor

Enhet	Hyra	Hyresgäst Anpassning
Hestragården	1 058 384	3 485
Blomstervägen	5 160 304	20 055
Vitsippan	2 811 543	9 171
Klockargården	2 161 353	36 721
Solbacka	1 687 321	
Hagagården	543 485	
Mariagården	2 108 637	13 772
Ekbacken	1 567 601	
Lugnet	1 037 357	
Totalt	18 135 986	83 204

Socialnämnden har ovanstående hyreskostnader för vård – och omsorgsboendena i kommunen. De kostnader som benämns hyra får socialnämnden kompensation för i kommunbidraget. Till hyran tillkommer hyresgäst Anpassningar (ombyggnationer för att anpassa lokalerna för nämndens behov), vilka inte socialnämnden kompenseras för via riktat kommunbidrag.

Hyreskostnad 2020 – tomhyra lägenheter

Utifrån verksamhetsuppföljningen har snittet för tomhyrda lägenheter under perioden januari – maj legat strax över 20 lediga lägenheter. För perioden genererar det en tomhyra på 550 tkr, uppräknat på helåret vid bibehållen nivå motsvarar kostnaden 1,3 mnkr. Trenden under året har varit att fler lägenheter står tomma, vilket kommer generera ytterligare kostnader för nämnden (33 lediga i augusti). I månadsuppföljningen uppskattades kostnaderna för helåret i tomhyra att motsvara 1,9 mnkr. Till detta kommer kostnader för tomhyror för tidigare tomställda lägenheter på 2,0 mnkr.

Personalbudget 2020 – Särskilt vård och omsorgsboende

Enhet	Personal budget	Budget per plats/personal	Platser	Totalkostnad/plats
Hestragården	10 496	552	19	646
Blomstervägen	34 043	567	60	689
Vitsippan	29 759	480	62	563
Klockargården	12 413	517	24	647
Solbacka	14 460	602	24	689
Hagagården	14 454	578	25	636
Mariagården	18 566	516	36	603
Ekbacken	14 073	586	24	682
Lugnet	10 737	537	20*	622
Totalt			294*	
Snittkostnad per plats		541		634

Kostnad per plats inom Särskilt boende utifrån budget 2020. I beräkningen är fördelningen utifrån befintliga platser per Särskilt boende, inklusive enhetschef och verksamhetschef (per plats). Borträknat är kostnaderna för kökspersonal, samt personal som finansieras av verksamhetsområde vård och omsorg i ordinärt boende/HSL.

Snittkostnaden för personal per plats och år 541 tkr. Variationen i dessa kostnader grundas utifrån flertalet faktorer, såsom storleken på boendena, löneläget på respektive boende, vårdtyngd per boende och om platserna tillhör målgruppen somatiska eller dementa brukare.

*Lugnet är personalbudgeterat utifrån 20 platser, på grund av att en lägenhet inte räknas som en fullvärdig särskild vård- och omsorgsplats.